

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” ~ 1944-1947
Oameni și fapte

Muzeul Tezaurului de la Tismana
Proiect pentru amenajarea muzeală

Banca Națională a României

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Soarta celor 93 tone de aur din Tezaurul BNR, sechestrate la Moscova de bolșevici încă din Primul Război Mondial - o amintire vie și dureroasă.

Ascunderea Tezaurului BNR, în al Doilea Război Mondial, în peștera de lângă Mănăstirea Tismana - o decizie curajoasă și inedită a conducerii Băncii Naționale, susținută de guvernul României.

Alexandru Ottulescu (1881-1944)

Licențiat în drept la Universitatea din București, a deținut funcția de guvernator al BNR în perioada 17.09.1940- 01.04. 1944.

În martie 1944, Ottulescu, preocupat de salvarea Tezaurului din fața unei previzibile ocupații sovietice, îi comunică lui Mihai Antonescu, vicepreședintele Consiliului de Miniștri, punctul de vedere al BNR asupra variantelor de salvare în străinătate a stocului de aur, iar reprezentantul băncii, Ștefan Băbeanu, poartă discuții în acest sens în Elveția și Turcia, discuții care nu dau rezultate.

Constantin Angelescu (1883-1973)

Licențiat în drept al Universității din București, a fost guvernator, de mai multe ori, în cursul unor perioade dificile:

09.03. 1931-10.07. 1931; 27.11.1931-03.02. 1934;
01.04. 1944-30.09. 1944.

În aprilie 1944, revenit la conducerea Băncii Naționale a României, guvernatorul Constantin Angelescu a continuat demersurile predecesorului său pentru salvarea Tezaurului din fața iminentei ocupații sovietice.

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Un risc asumat

Aprilie 1944 – guvernatorul Angelescu obține acordul guvernului de a construi un tezaur de siguranță la Mănăstirea Tismana

7 iunie 1944 - Consiliul de administrație al BNR „aprobă mutarea parțială sau totală a tezaurului Băncii din București și depozitarea acestui tezaur, în caz de nevoie, la mănăstirea Tismana”

Guvernul își dă acordul

Din adresa Ministerului Finanțelor nr. 1176/1944

„Domnule guvernator,

Cu referire la adresa dvs. nr. 319.309 din 4 iulie 1944, pe care ați înmănat-o domnului profesor Mihai Antonescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, în ziua de 7 iulie 1944, vă facem cunoscut că guvernul este de acord ca Banca Națională să-și transporte și să-și depoziteze stocul său de aur la Mănăstirea Tismana, județul Gorj”.

Ascunderea urmelor

Iunie 1944

- pentru acoperirea oficială a lucrărilor la pivnița care urma să fie transformată în tezaur, Consiliul general al BNR aprobă fonduri pentru lucrări de reparații la clădirea mănăstirii, care fusese afectată de un incendiu devastator în 1942
- o echipă numeroasă din București se deplasează în Gorj – 36 oameni la Tismana, 7 la Târgu Jiu
- Mitropolitul Olteniei, Nifon Criveanu, trimite guvernatorului BNR binecuvântarea și mulțumirile sale
- cheltuielile sunt puse sub controlul arhitectului Radu Dudescu și al inspectorului general Andrei Zănescu

22 iunie 1944 - Comisia Monumentelor Istorice se adresează Băncii Naționale

„Domnule Guvernator,

Comisia Monumentelor Istorice vă aduce viile sale mulțumiri pentru lăudabila dvs. inițiativă de a reface pe cheltuiala BNR chiliile distruse de incendiu la mănăstirea Tismana și este de acord ca lucrările de refacere să înceapă imediat.”

Mitropolitul Olteniei
Nifon Criveanu

Andrei Zănescu

Radu Dudescu

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

11-22 iulie 1944 – ajung la Tismana 4.086 de casete cu 215 tone de aur în următoarea structură:

- 4.035 casete în greutate de 212 tone aur românesc, din care 1.641 casete cu monede, 1.372 casete cu lingouri tip internațional, 1.022 casete cu lingouri tip standard.
- 51 casete în greutate de 3 tone aur polonez, lăsat în păstrare în 1939, când tezaurul Poloniei a tranzitat România.

Drumul aurului

Intrarea în pivnița unde a fost depus tezaurul în iulie 1944

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Titus Gârbea

În perioada 12 septembrie 1944 - 20 martie 1945, trupele din Oltenia au fost comandate de generalul Titus Gârbea (1893-1998), gorjean de origine, trimis de prim-ministrul Constantin Sănătescu să asigure, în primul rând, paza tezaurului de la Tismana.

Constantin Sănătescu

Aminiri trăite: din jurnalul generalului Titus Gârbea (6 septembrie 1944: dialog între Titus Gârbea și Constantin Sănătescu)

Generalul Gârbea: contra cui să asigur paza tezaurului ?

Constantin Sănătescu: contra tuturor, tâlhari, germani în retragere, partizani ...

Generalul Gârbea: noi am avut o „cloșcă de aur” care ne-a fost luată de proaspeții noștri aliați. Paza aceasta va fi și contra lor?

Constantin Sănătescu: Contra tuturor! încă de mult noi am dus și am dispersat în Oltenia ce aveam mai de preț: tezaurul țării, documente, hrisoave, icoane, aur și argint; ele sunt la Tismana, Baia de Fier, Săcel. Dezmățul, jaful, omorurile, dezertori nazisti și altele vor cuprinde și Oltenia, deci riscăm să pierdem această avuție. Vei lua comanda trupelor din nordul Olteniei și a jandarmeriei, a grănicerilor, a garnizoanei Târgu Jiu, Divizia 2 munte din zona Cărbunesti, pentru a păzi această avuție. La nevoie vei fi întărit. Du-te la guvernatorul Băncii Naționale, Constantin Angelescu, care a fost în Consiliul de Miniștri și care îți va da instrucțiuni tehnice și largi mijloace.

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Ion Lapedatu (1876-1951)

A absolvit școala Comercială Superioară din Brașov și cursurile Universității din Budapesta.
A fost profesor la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, ministru de Finanțe (1926-1927) și membru de onoare al Academiei Române (1936).

Din 1928 a fost director, apoi viceguvernator și, în perioada 30.09.1944-14.03.1945, guvernator al BNR.

*Intrarea în peștera
în care a fost depus tezaurul*

*Peștera în care
a fost depus tezaurul - interior*

Evenimente noi pe „frontul” de la Tismana

6 septembrie 1944 – intuind fragilitatea depozitului din incinta mănăstirii, Consiliul general al băncii, cu aprobarea guvernului, ia decizia mutării tezaurului în peștera din apropierea mănăstirii

9 septembrie 1944 - Proces-verbal trimis guvernatorului BNR, ministerului Finanțelor, Casieriei centrale a BNR

„Situatia la fața locului este următoarea:

Peștera cuprinde o intrare în șicană, de circa 17 m lungime și o grotă de 18 m lungime, cu secțiune variabilă de 4 la 7 metri lățime și 1,50 la 6 metri înălțime. În fund se prelungeste cu o secțiune foarte mică obstructată de blocuri mari prăbușite și prin care se scurge spre ieșire un pârâu cu debit variabil, dar de oarecare importanță. De asemenea, sunt infiltrații de apă pe tot perimetrul grotelor. Pe porțiunea grotelor sunt două guri în formă de coșuri prin care se scurge în interior pământ. Deasupra peșterii muntele are circa 100 metri înălțime. Se poate însă utiliza grotă ca depozit, cu executarea unor lucrări:

- *degajare și lărgire a spațiului interior*
- *executarea unui zid de protecție spre fundul grotelor*
- *astuparea cu dopuri de zidărie mixtă, a celor două guri de coșuri din interiorul grotelor*
- *închiderea grotelor pe porțiunea intrării în șicană cu un zid de beton*
- *date fiind infiltrațiile de apă, depozitul nu se poate așeza decât pe o platformă de lemn, pe sub care să se scurgă apa către pârâul canalizat cu acces în exterior*
- *executarea lucrărilor, în special faza a doua (aducerea depozitului), este o operație foarte riscantă.”*

Semnează: Victor Bruckner, Romulus Roman, Dumitru Bănică, Gheorghe Niculescu - din partea BNR;
It. col. ing. Eugen Georgescu și căpitan Ion Tofan - din partea Ministerului Finanțelor

*Peștera în care
a fost depus tezaurul - interior*

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Evenimente noi pe „frontul” de la Tismana

13 septembrie 1944: s-a încheiat amenajarea grotelor

14 - 16 septembrie 1944: soldați din Detasamentul Neptun, condus de căpitanul Ștefan Dohoneanu, format din 123 oameni, au depus aurul în grotă

16 septembrie 1944: intrarea, păzită de 280 de soldați și ofițeri sosiți de la Târgu Jiu, este închisă cu un zid de un metru grosime

Procesul-verbal care consemnează momentul:

„Astăzi 16 septembrie 1944, Noi Virgil Netta – cenzor BNR, delegatul Onor Consiliului de administrație al BNR, inginer inspector general Brukner Victor și arhitect Alexandru Antonescu – organe tehnice BNR, casier central Romulus Roman și controlor Dumitru Bănică - delegații casieriei centrale, Alexandru Jemăneanu, Dumitru Stoenescu, Ilie Popescu, Traian Tigoi și Vasile Zamfiră – membrii echipei BNR Tismana, precum și Marin Florescu și Grigore Gheorghiu – funcționari BNR, dispersați la Târgu Jiu, constatând că s-au terminat lucrările fazei I-a menționate în procesul-verbal din 9 septembrie 1944 (amenajarea grotelor, inclusiv zidul de protecție din fund, astuparea dopurilor, precum și platforma de lemn pentru depozitare), neprimind încă până la 14 septembrie a.c. alte dispoziții de la Centrala BNR și văzând condițiunile prielnice, am procedat la executarea lucrărilor din faza a II-a, transportând depozitul în grotă, în zilele de 14, 15 și 16 septembrie. Transportul și depozitarea valorilor s-au făcut sub strictă și continuă supraveghere a tuturor persoanelor notate mai sus. La terminarea transportului, verificând, am constatat din nou că s-au depozitat și sunt în ființă, în grotă, următoarele valori:

- Monede: 1.641 casete în greutate brută de 82.742,560 kg, din care 67.575,60258 kg aur
- Lingouri tip internațional: 1.372 casete în greutate brută de 73.495,575 kg, din care 67.761,31306 kg aur
- Lingouri tip standard: 1.022 casete în greutate brută de 56.007,170 kg, din care 54.337,07480 kg aur
- Total general: 4.035 casete, în greutate brută de 212.245,305 kg, din care 189.673,99044 kg aur
- Aur polonez în păstrare: 51 casete, în greutate brută de 3.057,450 kg

Procesul-verbal din 16 septembrie 1944, privind mutarea tezaurului BNR în grotă din vecinătatea mănăstirii Tismana

Virgil Netta

Alexandru Antonescu

Vasile Zamfira

12 septembrie 1944

Din memoriile generalului Gârbea:

cum era organizată paza și apărarea pentru Tismana

- 6 grupe mobile – autocamioane a 26 ostași sub comandă ofițerească în Târgu Jiu, din care două la Filiași
- garnizoana de la Târgu Jiu în alarmă permanentă
- rețeaua telefonică sub centrală unică la Târgu Jiu
- 10 puncte de alarmă în județ
- Regimentele 36 Artilerie și 18 Infanterie, gata oricând cu câte 500 oameni sub comandă și instruire pentru pază unică la Târgu Jiu
- publicație-afis, în limbile română, rusă, germană cu textul: „Cine este prins că ucide, fură, violează, cu arma în mână, va fi împușcat pe loc, după somație”

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

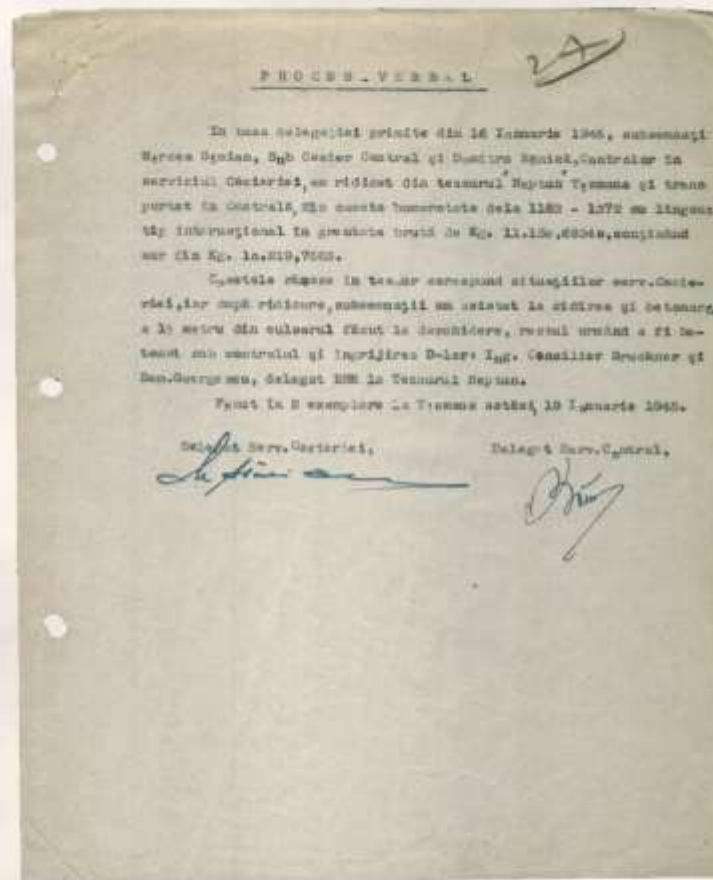
Oameni și fapte

Aur pentru „Ardealul Nostru”

- 16 ianuarie 1945 – „In baza delegației primite din 16 ianuarie 1945, subsemnații Mircea Șimian, subcasier central, și Dumitru Bănică, controlor în serviciul Casieriei, am ridicat din tezaurul „Neptun” Tismana și transportat în Centrală 210 casete numerotate de la 1.163-1.372 cu lingouri tip internațional, în greutate brută de kg. 11.150,69340, conținând aur fin kg. 10.219,7563. Casetele rămase în tezaur corespund situațiilor serviciului Casieriei, iar după ridicare, subsemnații am asistat la zidirea și betonarea a 1½ metru din culoarul făcut la deschidere, restul urmând a fi betonat sub controlul și îngrijirea domnilor ing. consilier Bruckner și Dem. Georgescu, delegat BNR la Tezaurul „Neptun”.
- Mai mult de jumătate din aurul luat de la Tismana, la 16 ianuarie 1945, a fost folosit pentru baterea unui milion de monede jubiliare „Ardealul Nostru”

Moneda jubiliară „Ardealul Nostru”

Procesul-verbal din 16 ianuarie 1945, privind ridicarea aurului care urma a fi utilizat pentru baterea monedei „Ardealul Nostru”

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Nori negri la Tismana

Fragmente din scrisoarea adresată de Adrian Mironescu lui Anton Alexandrescu:

„Am fost solicitat în primăvara anului 1944 de către tov. Chirtop să-i predau o copie a documentelor de evacuare a tezaurului de aur de la Tismana /.../. El stăruia mereu la mine să-i dau o copie de pe aceste planuri. Nu pot ști de unde știau ei de aceste planuri. Surprins de aceste pretenții și neștiind la vremea aceea ce înseamnă CC al PCR, rezistasem /.../. Pe de altă parte /.../, îmi venea mereu în minte pierderea tezaurului românesc în 1918, evacuat la Moscova. /.../ Ceea ce îmi amintesc este faptul că am discutat cu dvs. situația tezaurului de la Tismana și m-ați încurajat să fac gestul. /.../ Încurajat de dvs. am copiat planurile fără să știu nimeni și le-am predat tov. Chirtop, care, la rândul lui, le-a dat tov. Agiu, delegatul CC cu această problemă. Nu cunosc ce a făcut tov. Agiu cu planurile primite prin tov. Chirtop, am fost însă surprins când solicitând calitatea de ilegalist din 1942, data la care am luat legătura cu PCR, am văzut în dosarul respectiv o declarație a tov. Roșianu prin care arăta că m-a folosit pentru a căpăta informații asupra planului de evacuare de la Tismana”.

Cine era expeditorul: Adrian Mironescu, născut în 1905, absolvent al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale din București, casier la Agenția BNR din Râmnicu-Vâlcea (1941-1944), contabil (1945), director (1948). În 1952 este destituit de la Banca de Stat a RPR.

Cine era destinatarul: Anton Alexandrescu, licențiat în științe economice, funcționar la BNR și la Institutul Național al Cooperăției, membru PNT. După 1945, formează gruparea PNT- Alexandrescu, care fuzionează cu Frontul Plugarilor, intră în primul guvern Petru Groza și este ales deputat de Vâlcea în Marea Adunare Națională. În 1950 este numit rector al Academiei de Studii Economice din București.

Anton Alexandrescu

Mircea Simian

Adrian Mironescu

Constantin Tătăranu (1893 - 1952)

Doctor în drept la Paris,
a fost guvernator al Băncii
Naționale a României
în perioada
14.03.1945-21.05.1946

Tiberiu Moșoiu (1897-1951)

Doctor în drept la Bruxelles și profesor universitar,
guvernator al BNR în intervalul 21.05.1946 - 08.11.1947.
În timpul mandatului său, Banca Națională este etatizată
(30 decembrie 1946), este legiferată
Reforma monetară (15 august 1947)
și este readus stocul de aur al băncii la București.

„Turiști” în căutarea tezaurului

Reprezentanți ai partidului comunist, dar și ofițeri sovietici, sunt preocupați de „lucrările de reparații de la mănăstirea Tismana” și încearcă să pătrundă în grotă:

- 20 august 1945, comandantul Companiei 3 Gardă Financiară îl informează pe delegatul BNR la Tismana că, în ziua de 19 august, a aprobat vizitarea mănăstirii de către un grup de funcționari ai prefecturii și de către doi ofițeri sovietici. De asemenea, el susține că a aprobat și trecerea, în timpul zilei, a ciobanilor care transportă lemne pe valea Basarabilor

„Turisți” în căutarea tezaurului

- 20 august 1945, Dem. Georgescu, delegatul BNR la Tismana, îl informează pe guvernator despre vizitele suspecte la mănăstire și despre măsurile luate de el pentru a nu crea suspiciuni vizitatorilor mănăstirii. Ghereta a fost camuflată, soldații îmbrăcați civil, accesul către pesteră blocat intenționat cu bolovani pentru a mima pericolul căderilor de stânci. El îi sugerează guvernatorului, ca acesta la rândul său să recomande guvernului, să nu mai organizeze evenimente majore în zonă.

Din memoriile generalului Gârbea:

„Comuniștii din oraș, care se deosebeau mai ales prin cravata foarte roșie, servieta sub braț și îngâmfarea arogantă, mi-au cerut să le încredințez paza de la Tismana a avuțiilor țării. Au format chiar grupe agresive care au încercat forțarea la intrare, pretextând că sunt turiști ce voiau să viziteze frumoasa mănăstire pravoslavnică. Comandantul grănicer și-a luat măsurile și când „turiștii” sau țiganii, fosti robi ai mănăstirii, s-au apropiat în ceată mare, la prima somare și la prima salvă au fugit ca iepurii. Tezaurul țării nu a fost atins.”

Mănăstirea Tismana

Mănăstirea Tismana

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Planuri pentru întoarcerea acasă 1947

Planul guvernului, prezentat de Lascăr Mihail, ministru de Război, lui Gheorghe Tătărescu, vicepresedinte al Consiliului de Miniștri și ministru de Externe, și transmis guvernatorului Băncii Naționale, Tiberiu Moșoiu:

.../ am onoarea a vă aduce la cunoștință măsurile luate de armată pentru asigurarea operațiunii de readucerea depozitului de aur al Băncii Naționale a României de la Tismana-Gorj la București.

Aceste măsuri sunt:

- *„organizarea pazei pe timpul scoaterii tezaurului, pe timpul transportului auto și acela cu calea ferată; depanarea mașinilor BNR în caz de înzăpezire sau nefuncționare; ajutorarea BNR cu mâna de lucru.*
- Pentru realizare s-au constituit:*
- *un detașament denumit „Gorj”, în garnizoana Târgu-Jiu, cu misiunea de pază a transportului auto de la Tismana la Târgu Jiu, mână de lucru și depanare*
 - *un detașament numit „Dolj”, cu misiunea de pază a transporturilor pe calea ferată de la Târgu Jiu la București și a transporturilor auto de la gara București la depozitul Băncii Naționale a României*
 - *ambele detașamente gata pentru a trece la executarea misiunii în ziua de 23 ianuarie 1947, ora 9, sub o comandă unică și sub directul nostru control!”*

Gheorghe Tătărescu

Lascăr Mihail

Palatul Băncii Naționale a României
din București

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oamenii și faptele

Planul Băncii Naționale, întocmit de Romulus Roman, casier central, pus imediat în aplicare de Consiliul de administrație:

- 20 ianuarie, pleacă spre București prima dubă cu personalul tehnic și delegații băncii
- 21 ianuarie, pleacă a doua dubă cu alimente, veselă și cu personalul cantinei
- 22 ianuarie, pleacă trei dube cu restul personalului și material pentru fabricarea biletelor, care a fost lăsat la Govora
- 22 ianuarie, în două autocamioane sunt aduși minerii de la Petroșani, care sparg peretele de apărare al peșterii, folosind un compresor și cartușe de dinamită
- 23 ianuarie, începe operațiunea de dinamitare a zidului dintre cele două încăperi ale peșterii
- 24 ianuarie, ora 13.00, prima echipă a BNR pătrunde în grotă și constată „că toate casetele erau intacte, însă suferiseră din cauza apei, peștera fiind în mai multe rânduri complet inundată. Astfel, mânerele de sfoară de la casete erau complet putrezite, iar pe casete era un strat subțire de măr ce a îngreunat mult operațiunea de control a casetelor, numărul scris pe fiecare casetă fiind foarte puțin vizibil, din care cauză a fost nevoie să fie scris din nou, cu creion chimic. A fost nevoie de spălarea fiecărei casete, iar lipsa mânerelor a îngreunat foarte mult manipularea lor” (din Raportul prezentat guvernatorului BNR de Romulus Roman, la 4 februarie 1947)
- 26 ianuarie, ora 20.00, cele 51 de casete cu aur polonez au fost încărcate în vagonul nr. 5054 și au fost preluate de funcționarul Constantin Mărtoiu, devenit ulterior director adjunct al Agenției BNR Gorj. Vagonul era sigilat cu 5 lacăte tip yale iar cabinele sigilate cu plumbi BNR
- 28 ianuarie, ora 20.30, prima gamitură de tren, formată din 5 vagoane, pleacă din gara Târgu-Jiu
- 1 februarie, ora 18.00, cu 48 de ore întârziere față de planul inițial, pleacă a doua gamitură compusă din opt vagoane
- 4 februarie, ora 18.00, pleacă a treia gamitură formată din 7 vagoane

Sediul Agenției BNR, Târgu Jiu

Gara de Nord, București

Operațiunea „Tismana” sau „Heptun” - 1944-1947

Oamenii și faptele

Un alt inamic periculos: zăpada 1947

- 27 ianuarie: ninsorile abundente blochează drumurile, transportul intră în întârziere
- pe traseul Târgu Jiu - Tismana drumul este dezăpezit cu plugul prefecturii și cu ajutorul populației din zonă
- 28 ianuarie: în raportul întocmit de șeful Statului Major al Companiei Tismana se arată că, în ultimele 48 de ore, ninsoarea n-a conținut, iar o mașină Skoda, încărcată cu aur, a derapat la trecerea pe podul de pe râul Bistrița și s-a răsturnat, fiind însă recuperate din apă toate cele 20 de casete, fără pierderi. Soldații aflați în coloană și funcționarul băncii, Benone Marin, au scăpat teferi
- 30 ianuarie: s-a cerut urgent o cisternă cu motorină pentru uzina electrică de la Târgu Jiu, pentru a lumina gara și străzile învecinate acesteia, cuprinse de beznă
- 31 ianuarie: la ridicarea aurului din grotă, a sărit dopul casetei nr. 426 și au căzut două monede de o liră
- 31 ianuarie: în gara Târgu Jiu, s-a răsturnat caseta nr. 613, din care a căzut o monedă de o liră. Conținutul a fost verificat și caseta a fost reincărcată în tren
- 2 februarie: caseta 878 este distrusă la ridicarea din grotă și 4 lingouri de aur se împrăstie pe zăpadă

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Epilog

Procesul-verbal consfințește terminarea operațiunii „Tismana” sau „Neptun”

„Astăzi, anul 1947, luna februarie, ziua 4, la Tismana, noi
Romulus Roman, casier central al BNR, colonel C. Smirnov, comandantul sectorului de paza Gorj, lt. col.
Popescu Aurel, delegatul Marelui Stat Major, Iulian Zăvoianu, delegatul BNR la Tismana și locotenent
Caranda Constantin, comandantul Companiei 3 Garda Financiară, constatăm prin prezentul că, în
conformitate cu ordinul Marelui Stat Major nr. 701030, întreaga operațiune de transportare a tezaurului,
începută efectiv la data de sâmbătă 25 ianuarie a.c., a fost terminată în ziua de marți, 4 februarie a.c., data
plecării ultimei garnituri CFR – după 10 zile de lucru neîntrerupt. În consecință, începând de azi, misiunea
Companiei 3 Garda Financiară, privind paza acestui tezaur, este terminată. Îi rămân în sarcină - până la noi
dispozițiuni - numai paza restului de bunuri BNR, rămase în incinta Mănăstirii Tismana”.

Ultimul lucru a fost dus la îndeplinire
cu amănunțite compert - cele 1000 lei și 1000 g. aur
31/1/1947 Proces verbal
Asalți în 31 Jan 1947
La demersarea în gară a ma-
d nr. 19315 conduse de dele-
gatul Marelui Stat Major - la rădăna
marei lezi cu Nr 613 - a cașut
1 (un) moneda în 1 L pe care
am înțeles în locul formaculo
de creșterea fiindcă fata de
interiorul locuitorilor și
de Văile Butene și de Solpau
31 Jan 31 Jan 1947

Procesul-verbal încheiat la
31 ianuarie 1947 cu prilejul
verificării casetei nr. 613

Proces Verbal
4 februarie 1947
La încheierea operațiunii de transportare a tezaurului
de la Tismana în caseta nr. 426, în data de marți
4 februarie 1947, noi am constatat că
pe lângă suma (cei 1000 lei) și
1000 g. aur (cei 1000 g.) au fost
și 1000 g. aur (cei 1000 g.)
Rămân în sarcina
Romulus Roman, Casier Central BNR, lt. col.
C. Smirnov, Comandant Sector Paza Gorj,
A. Popescu, Delegat M. Stat Major și
I. Zăvoianu, Delegat BNR la Tismana
și locotenent
Caranda Constantin
Aurel Popescu, Iulian Zăvoianu, C. Smirnov

Procesul-verbal încheiat la 31
ianuarie 1947 cu prilejul verificării
casetei nr. 426

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Oameni potriviți la locul potrivit

„Pentru devotamentul arătat și activitatea D-voastră neobosită ce ați depus-o pentru organizarea coloanei „Neptun”, dându-vă întreg concursul pentru ducerea la bun sfârșit a unei operațiuni de mare răspundere, vă aduc mulțumirile mele și ale Consiliului Băncii”.

GUVERNATOR,
Constantin Angelescu

București, 24 iulie 1944

Aristide Constantinescu (1892-1975)

- licențiat al Academiei Superioare Comerciale, funcționar definitiv la BNR din 1913;
- în anul 1940, este numit ajutor al șefului de serviciu la Controlul general;
- despre meritele sale profesionale superiorii săi afirmau:
„Dl. Constantinescu a fost notat întotdeauna cu calificativul „foarte bun”, calificativ pe care îl merită cu prisosință”.
- în 1944, contribuie la buna organizare și desfășurare a Operațiunii „Neptun”, când întregul stoc de aur aflat în Tezaurul BNR, inclusiv aurul polonez, este transferat la Mănăstirea Tismana;
- în 1947 se află printre semnatarii chitanței care atesta restituirea către Banca Poloniei a aurului depozitat în 1939 la București.

Banca Națională a României

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947

Oameni și fapte

Alexandru I. Dumitrescu (1890-1971)

- absolvent al școlii Superioare de Comerț din București;
- funcționar la Banca Națională a României din 1912;
- în calitate de controlor general, semnează în 1939 procesul-verbal de predare-primire a casetelor care adăposteau aurul Băncii Poloniei rămas la BNR;
- numit în 1940 șef al Serviciului controlul general, este apreciat ca *„Excepțional de bun. Merită în totul notele din trecut”, „merită orice situație superioară în Bancă”;*
- în 1944, contribuie la buna organizare și desfășurare a Operațiunii „Neptun”, în urma căreia întregul stoc de aur aflat în tezaurul BNR a fost transferat la Mănăstirea Tismana.

Alexandru Jemăneanu (1899-1973)

Absolvent al Academiei de Studii Comerciale,
funcționar definitiv la BNR din 1925;

- s-a aflat succesiv la conducerea Agenției BNR de la Bazargic și a Sucursalei BNR de la Chișinău, coordonând evacuarea acesteia din urmă în aprilie 1944;
- în intervalul iunie – noiembrie 1944, participă la Operațiunea „Neptun”, fiind detașat la Tismana;
- septembrie 1947, în calitate de Casier central al BNR, participă la restituirea aurului către Banca Națională a Poloniei.

Operațiunea „Tismana” sau „Neptun” - 1944-1947
Oameni și fapte

BNR3 19716 26 IUL 1944
 București, 24 Iulie 1944

DOMNULUI DUMITRESCU AL.
 Șef de Serviciu Principal
 Serv. Control General

Pentru devotamentul arătat și activitatea D-voastră neobosită ce ați depus-o pentru organizarea coloanei „Neptun”, dându-vă întreg concursul pentru ducerea la bun sfârșit a unei operațiuni de mare răspundere, vă aduc mulțumi-
 rile mele și ale Consiliului Băncii.

G U V E R N A T O R,

ss/ L. Angelescu

Scrisorile prin care guvernatorul Constantin Angelescu mulțumește în numele său și al Consiliului de administrație funcționarilor băncii care au participat la Operațiunea „Neptun”

BNR3 19715 26 IUL 1944
 București, 24 Iulie 1944

DOMNULUI CONSTANTINESCU AR.
 Șef de Serviciu Principal
 Serv. Control B.N.R.

Pentru devotamentul arătat și activitatea D-voastră neobosită ce ați depus-o pentru organizarea coloanei „Neptun”, dându-vă întreg concursul pentru ducerea la bun sfârșit a unei operațiuni de mare răspundere, vă aduc mulțumi-
 rile mele și ale Consiliului Băncii.

G U V E R N A T O R,

ss/ L. Angelescu

Nivelul subsolului:

- grupuri sanitare pentru personal și vizitatori;
- rezervor, stație de pompe
- culoar de legătură cu incinta Mănăstirii Tismana: scară acces nivel superior.

03. Camera de întâmpinare a vizitatorilor:

- ușă de acces din sticlă - legătură cu exteriorul, pardoseală din material cald (lemn),
- în partea dreaptă sunt prezentate materialele referitoare la: istoria Băncii Naționale, contextul istoric al perioadei în care a avut loc depozitarea Tezaurului la Tismana etc.
- în partea stângă sunt prezentate materialele referitoare la: date referitoare la zona geografică, relief, ape, fenomene caracteristice etc.
- peretele din față conține un monitor care prezintă materiale referitoare la evenimentele aniversate etc;
- accesul către peșteră se face printr-un coridor cu nivelul de iluminare redus, pregătit pentru atmosfera din peșteră;
- ușă către coridor sugerează ușa unui seif de bancă;
- vizitatorii vor purta obligatoriu cască de protecție și pelerină de ploaie, pe care le vor primi la intrare, de la postul de informare și întâmpinare din camera 01.

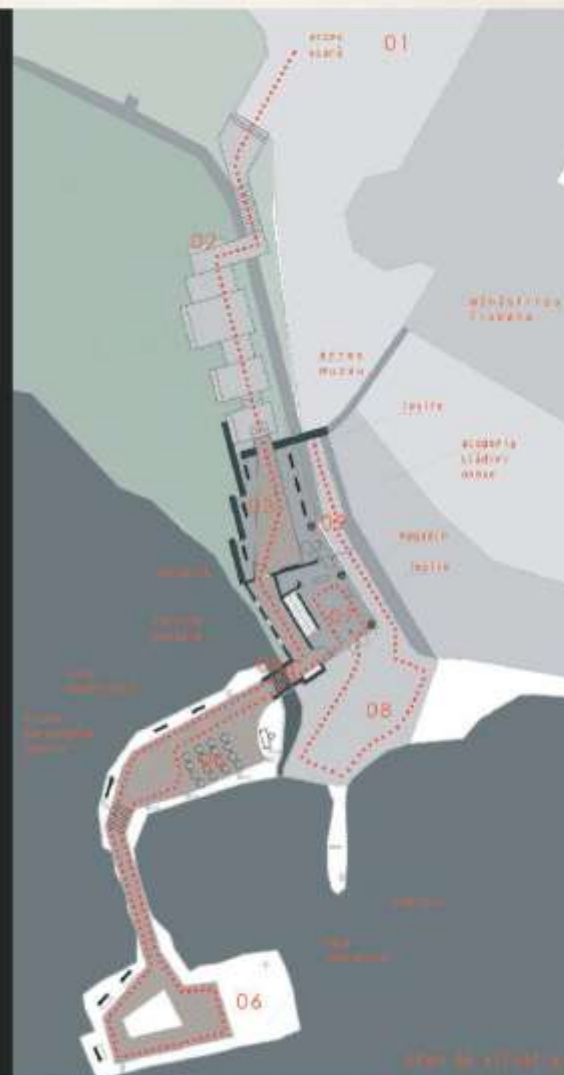

Muzeul Tezaurului de la Tismana Proiect pentru amenajarea muzeală

Elementele fluxului tehnologic:

- 01. - Platformă de acces (parcare pentru mănăstire și muzeu)
- 02. - scară de acces și alee intrare muzeu
- 03. - cameră (01) întâmpinare vizitatori
- 04. - coridor acces peșteră
- 05. - peșteră/ sala nr. 1/ sală conferințe
- 06. - peșteră/ sala nr. 2/ sala tezaurului
- 07. - camera (02) magazin
- 08. - curte interioară cu acces la grotă pustnicului
- 09. - traseu ieșire spre platforma de parcare

Camera de întâmpinare și prezentare

Sala nr. 1 din peșteră

Sala tezaurului